

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู
ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

The Development of Curriculum to Enhance Teacher's Professional Experience
to Increase Communication Skills for Preschool Children

สุมน ไวยบุญญา*

Sumon Waiboonya

สุเทพ อ่วมเจริญ**

Sutep Uamchareon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตรฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 6 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต การสอน แบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเหมาะสมของหลักสูตร (CVR) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฯ มีค่าความเหมาะสมตามเกณฑ์มากที่สุด 1.00 (CVR > .99, N = 5) 2) การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฯ พบว่า 2.1) นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{x}$ = 28.00 S.D. = 0.89) 2.2) มีความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2.3) แบ่งเป็นด้านการเขียนแผนฯ อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x}$ = 2.93, S.D. = 0.73) 2.4) ด้านการสอน นักศึกษาทั้ง 6 คนมีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x}$ = 4.83, S.D. = 0.11- $\bar{x}$) = 5.00, S.D. = .00) การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.54) 2.4) ทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่า มีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้น 2.5) เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตร/ ทักษะการสื่อสาร

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop the supplementary curriculum learning experience competencies of students teacher to enhance communication skills for preschool children, and 2) evaluate the effectiveness of the supplementary curriculum. The samples comprised 6 fifth year students teacher in early childhood education program, faculty of education at Suan Dusit Rajabhat University. Research instruments consisted of the supplementary curriculum, questionnaire, teaching observation form, test and satisfaction rating form. The data were analyzed by mean, standard deviation, The Mann-Whitney U Test and content analysis. The results were as follows: 1) The supplementary curriculum had CVR at 1.00 CVR > .99, N = 5) 2) The effectiveness of the supplementary curriculum indicated that 2.1) the students teacher had develop knowledge and cognition about the supplementary curriculum at a .05 significance level, 2.2) the students teacher had ability in learning experience about writing learning experience plans at a high level, 2.3) the students teacher had satisfaction toward the supplementary curriculum learning experience competencies at the highest level, 2.4) the communication skills of preschool children after learning from the students teacher had a high development in communication skills, and 2.5) the preschool children had satisfaction toward learning experience management form the students teacher at the highest level.

Keywords: Curriculum Development/ Learning Experience Competencies

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น การเตรียมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมทั้งศาสตร์และศิลป์จึงเป็นสิ่งที่ผู้ผลิตครู ควรคำนึงถึง ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO มุ่งการจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ซึ่งในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศตื่นตัวให้ความใส่ใจต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสมรรถนะ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษา ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียน Learn to know, Learn to be, Learn to do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to live together เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะ พลโลก ชาวชนไทยกำลัง เติบโตในสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีและสติปัญญาของมนุษย์ เช่นเดียวกับชาวชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เมื่อคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและองค์ ความรู้มหาศาลที่กำลังถูกสร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นเพื่อเผชิญความ เปลี่ยนแปลงและใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าและระมัดระวัง กรอบแนวคิด enGuage ของ NCREL/Metiri

Group กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ประชากรที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมี คือ ความรู้พื้นฐาน ในยุคดิจิทัล การคิดเชิงประดิษฐ์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มผลผลิตระดับสูง สอดคล้องกับ ทริลิ่งและเฟเดล (Tilling and Fadel, 2009: 175-177) ได้สรุปเป็นทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ใหม่โดยปรับคำในลักษณะ “ 7Cs Skills ” คือ 1) ทักษะการคิดวิจารณ์และ แก้ปัญหา (Critical thinking and Problem solving) 2) ทักษะการติดต่อสื่อสาร การให้ข้อมูล และการใช้สื่อต่างๆ (Communications, Information and Media Literacy) 3) ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ กัน การทำงานเป็นคณะ และภาวะผู้นำ (Collaborative, Teamwork, and Leadership) 4) ทักษะการ สร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 5) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และไอซีที (Computing and ICT Literacy) 6) ทักษะด้านอาชีพ และความมีวินัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Career and Learning Self-Reliance) 7) ทักษะความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural understanding) การพัฒนามนุษย์หรือให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้นควรเป็น การศึกษาตลอดชีวิต เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่ พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย ซึ่งการศึกษาปฐมวัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีการศึกษาอย่างเป็นระบบมากที่สุด อย่างน้อยด้วย สาเหตุสองประการ ประการแรก การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ หากพื้นฐานในขั้นนี้ไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างบริบูรณ์แล้ว การเรียนรู้ในขั้นต่อไป ย่อมประสบความยากลำบากและยากที่ผู้เรียนจะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ประการที่สองด้วย ความสำคัญดังกล่าวแล้ว การคิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยจึงเป็นเรื่องท้าทาย และมีนักคิดนักการศึกษาสนใจศึกษาอย่างลึกซึ้ง หลากหลายความเชื่อแนวคิด และทฤษฎีแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ทุกคนให้ได้รับการพัฒนา และเตรียมความพร้อม และมีนโยบายการพัฒนาคนไทยทุกคน ให้มีทักษะ และกระบวนการในการจัด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2545: 12-28) จากผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมา ประกอบกับการติดตาม และประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาได้ให้ข้อสรุปว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะพัฒนาสติปัญญา ด้วยการส่งเสริมการคิด จึงจำต้องมีการดำเนินนโยบายการจัดการเรียนรู้ ปฐมวัยเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ และปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ความสามารถในการคิด เนื่องจากการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นด้านที่มีผลการประเมิน ต้องปรับปรุงสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 132) จากสภาวะระดับสติปัญญาของ

เด็กปฐมวัยที่มีแนวโน้มลดลง การดำเนินนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นดัชนีหนึ่งที่สำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญานับเป็นความสำคัญยิ่งดังที่มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสติปัญญาเกี่ยวกับการคิด คือ มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 9) และจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้รายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาโดยเฉพาะในด้านความสามารถด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและดีมากน้อยที่สุด และต้องมีการปรับปรุงสูงที่สุดในเรื่องผู้เรียน นอกจากนี้ในเรื่องของครูและผู้บริหาร ยังมีการรายงานผลครูตามมาตรฐานที่ 8 และ 9 มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงสูง และผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัยปี 2550 ได้มีรายงานผลไว้ว่า 1 ใน 3 ของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการช้า ส่วนด้านระดับสติปัญญาพบว่าเด็กปฐมวัยมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับปัญญาอ่อนระดับกลางถึงร้อยละ 6.7 ซึ่งชี้ให้เห็นคุณภาพในตัวเด็กที่ลดลงการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรปฐมวัยยังพบว่าสังกัด และขนาดโรงเรียนมีผลในเรื่องความแตกต่างของพัฒนาการด้านของเด็กปฐมวัยซึ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ยังเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมกัน ส่วนการประเมินคุณภาพและมาตรฐานของ สมศ. ได้มีการรายงานไว้ว่าด้านผู้เรียนต้องได้รับการปรับปรุงในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ด้านครูต้องปรับปรุงในมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและปัญหาของการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานการศึกษาปฐมวัย ขาดการบริหารการเชื่อมต่อหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรยังมีคุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจการบริหารทั่วไปและการบริหารทรัพยากรต้องมีการปรับปรุงส่วนในด้านการประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการรายงานผลว่า ยังคงต้องปรับปรุงทั้งในเรื่องของวิสัยทัศน์ของหลักสูตร การจัดประสบการณ์และการสร้างการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และการประเมินพัฒนาการเด็กของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: คำนำ)

ข้อมูลที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาควรเริ่มต้นตั้งแต่การผลิตและพัฒนาครูซึ่งการดำเนินการในระยะช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาที่ทุกประเทศได้ริเริ่มและดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมาตรฐานสามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็น

ด้านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพของระบบการศึกษาไม่สามารถสูงกว่าคุณภาพครู หากเรามีครูที่ไม่มีคุณภาพก็อย่าคาดหวังว่าการศึกษาของเราจะมีคุณภาพและเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพครูให้มีสมรรถนะสูงมีความสามารถอย่างเพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ซึ่งเป็นข้อเสนอหนึ่งในกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง เป็นภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาการดำเนินการ ต้องมีกรอบทิศทางนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อได้ว่าสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: คำนำ) ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวมาในข้างต้นนั้น ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาโดยควรเริ่มจากสถาบันผลิตครูซึ่งถึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพัฒนาบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัย ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการตามวัยและเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 แต่จากการสังเคราะห์หลักสูตรของสถาบันที่ผลิตครูพบว่ารายวิชานั้นการเป็นครูนั้นเน้นการบรรยายและการศึกษาค้นคว้าอิสระไม่เน้นการปฏิบัติในรายวิชาที่ส่งเสริมความสามารถในความเป็นครูซึ่งอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับปฐมวัยได้อย่างตรงจุด

การศึกษาข้อมูลและข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยมีวิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ร่วมกับวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เกี่ยวกับสภาพการศึกษาแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารระดับหน่วยผลิตและผู้ใช้ครู

โดยการสัมภาษณ์และศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และโครงสร้างหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รายงานผลการนิเทศนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Design and Development) เป็นการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการสอน โดยการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินความพึงพอใจ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปหลักสูตร (Implementation) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ร่วมกับแบบดุลยภาพเวลา และกลุ่มตัวอย่างการทดลองต่อเนื่อง (Equivalent time sample design) ใช้เวลา 16 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอน (Evaluation) เป็นการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดย 1) ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และประเมินความพึงพอใจหลังการอบรม 2) ศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนักศึกษาคู่มือพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสาร และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู่มือ

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู่มือที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยมีค่าความเหมาะสมของหลักสูตรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 (CVR > .99, N = 6) และมีการตรวจสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

2. ประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู่มือที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า 2.1) นักศึกษาคู่มือพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2.2) นักศึกษาคู่มือ

มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก 2.3) นักศึกษาครมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2.4) ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนักศึกษาครมีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างดีเยี่ยม 2.5) เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และมีการหาประสิทธิภาพโดยการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยการตรวจสอบอัตราส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Ratio CVR) โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ภาพรวมความเหมาะสมของหลักสูตรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 (CVR > .99, N = 5) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ทุกรายการประเมินมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 (CVR > .99, N = 5) และมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับนักศึกษาคณาจารย์ จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) พบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพทั้งจากผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ และผลการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง โดยนักศึกษาคณาจารย์ ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และ มีความพึงพอใจในหลักสูตร ตลอดจนผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านทักษะทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนาการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาคณาจารย์หลังจากได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณาจารย์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

2.1.1 ผลการศึกษาคณาจารย์ ความเข้าใจของนักศึกษาคณาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณาจารย์ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า

ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคูหลังการใช้หลักสูตร มีผลคะแนนหลังการอบรม ($\bar{X}$) = 28.00, S.D = 0.89) สูงกว่าก่อนการอบรม ($\bar{X}$) = 24.16, S.D = 1.16) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2. ผลการศึกษาความสามารถของนักศึกษาคูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

ความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพรวมของความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}$ = 2.93, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธิตำเนินกิจกรรม การประเมินผล มีระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}$ = 3.00, S.D.= 0.00), ($\bar{X}$ = 3.00, S.D.= 0.00), ($\bar{X}$ = 3.0, S.D. = 0.00), ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = 0.00) และ ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = 0.00) ตามลำดับ

ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 คน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 พบว่าการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-4.30 นักศึกษาคูทุกคนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับสูงทุกคน ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาคูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับสูง ยกเว้นนักศึกษาคูคนที่ 6 มีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาคูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับสูงมาก ยกเว้นนักศึกษาคูคนที่ 3 มีความสามารถ อยู่ในระดับสูง และครั้งที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.83-5.00 นักศึกษาคูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับสูงมากทุกคน

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาคูต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า นักศึกษาคูที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59) ในระดับมากที่สุดตรงกัน 7 รายการ คือ เตรียมความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X}$ = 4.59) เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.74) วิทยากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เข้ารับการอบรม ($\bar{X}$ = 4.58) ความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.73) การนำความรู้ไปใช้ในการเรียนและการปฏิบัติงานในอนาคต ($\bar{X}$ = 4.50) สถานที่จัดการ

อบรม ($\bar{X} = 4.74$) และพบว่านักศึกษาคครูมีความคิดเห็นในระดับมาตรงกัน 3 รายการ คือ การให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.41$) วิธีการ/ทักษะการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.47$) การต้อนรับ/การอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.35$)

2.3 ผลการศึกษาทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยครูที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ และมีการพูดคุยสนทนากับผู้อื่นอย่างดีเยี่ยม

2.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร พบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครู โดยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เช่น มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมด้วยรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ สนุกสนานและถามถึงการจัดกิจกรรมลักษณะนี้ในครั้งต่อไป

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และมีการหาประสิทธิภาพโดยการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีผลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยการตรวจสอบอัตราส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (CVR) โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ภาพรวมความเหมาะสมของหลักสูตรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99, N = 5$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ทุกรายการประเมินมีความเหมาะสม ตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99, N = 5$) และมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับนักศึกษาคครูจำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) พบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพทั้งจากผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ และผลการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง โดยนักศึกษาคครูที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจในหลักสูตร ตลอดจนผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านทักษะทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของการวิจัยและพัฒนาผสมผสานกับ แนวทางการวิจัยเชิงผสานวิธี ตลอดจนได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรที่มี

ความครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาข้อมูลพื้นฐาน ในขั้นของการวิจัย R₁ ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นอย่างครอบคลุมทุกแหล่งข้อมูลทั้งข้อมูลประเภทปฐมภูมิและทุติยภูมิ ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการผสมผสานทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ต่อมาในขั้นตอนการพัฒนา 1 (Development 1) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นการวิจัย 1 มาประมวลและกำหนดเป็นร่างหลักสูตรที่มีความครอบคลุม ด้านการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลอีกทั้งมีการหาประสิทธิภาพทั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริงจึงทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Tyler, (1949: 12) ได้นำเสนอรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 3 จัดลำดับประสบการณ์ และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ Taba, (1962) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ที่เน้นวิจจากระดับล่างไปสู่ระดับบน (Grass-roots Approach)

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนาการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาครูภายหลังการได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาครูที่เกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาครูก่อนและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาครูหลังการใช้หลักสูตร มีผลคะแนนหลังการอบรม ($\bar{X} = 28.00$, S.D.= 0.89) สูงกว่าก่อนการอบรม ($\bar{X} = 24.16$, S.D. = 1.16) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพทั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจนเกิดความมั่นใจว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพตลอดจนวิทยากรผู้ถ่ายทอดมีการนำเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายการสอนเนื้อหาสาระ การสาธิต การฝึกปฏิบัติในการนำไปใช้กับผู้เรียน ทั้งแบบเป็นกลุ่มและรายบุคคลจึงทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรผลการศึกษาศามารถของนักศึกษาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพรวมของความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วัดดูประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินกิจกรรม การประเมินผล มีระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) และ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในขั้นของการฝึกอบรมวิทยากรได้ให้นักศึกษาครูที่เข้ารับการอบรมได้ให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติในการเขียนแผนการสอนตลอดจนมีการนำเสนอ อีกทั้งในกระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้นิเทศและผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้การดูแลให้คำปรึกษาพัฒนาการเขียนแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และผลการศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 คน พบว่าการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-4.30 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงทุกคน ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูง ยกเว้นนักศึกษาครูคนที่ 6 มีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาครู ส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงมาก ยกเว้นนักศึกษาครูคนที่ 3 มีความสามารถ อยู่ในระดับสูง และครั้งที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.83-5.00 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงมากทุกคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในขั้นตอนของการฝึกอบรมนอกเหนือจากการให้ความรู้สาระสำคัญของหลักสูตร วิทยากรมีการให้ความรู้และเกี่ยวกับหลักการสอน วิธีการสอน กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียน อีกทั้งในระหว่างการฝึกอบรมมีการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง มีการสาธิตการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และในระหว่างการสอนจริง มีครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและผู้วิจัยเข้าสังเกตการสอนและให้คำชี้แนะสอนเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมให้กับนักศึกษาครู ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2545 : 34) เสนอรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่กำหนดให้หลักสูตรนั้นควรมีการทดลองก่อนนำไปใช้จริงหรือกล่าวคือเชื่อได้ว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้จริง และยังสอดคล้อง Oliva, (2009) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในระบบการพัฒนาหลักสูตรนี้อยู่ที่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาครูต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า นักศึกษาครูที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็น

ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ในระดับมากที่สุดตรงกัน 7 รายการ คือ เตรียมความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.59$) เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$) วิทยากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เข้ารับการอบรม ($\bar{X} = 4.58$) ความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรม ($\bar{X} = 4.73$) การนำความรู้ไปใช้ในการเรียนและการปฏิบัติงานในอนาคต ($\bar{X} = 4.50$) สถานที่จัดการอบรม ($\bar{X} = 4.74$) และพบว่านักศึกษาคูมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดตรงกัน 3 รายการ คือ การให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.41$) วิธีการ/ทักษะการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.47$) การต้อนรับ/การอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.35$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างและพัฒนาทั้งตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้ก่อนนำมาใช้จริงจึงทำให้ผู้วิจัยเห็นจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดอบรม ด้านสถานที่ต่างๆ และผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Oliva, (2009) เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ของการออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน 12 ขั้นตอน ซึ่งในขั้นตอนที่ 11-12 เป็นการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตร ทั้งระบบข้อดีของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวาอีกประการหนึ่ง คือ การระบุข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรช่วยให้มองภาพการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจรซึ่งต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา

2.3 ผลการศึกษาทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยครูที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ และมีการพูดคุยสนทนากับผู้อื่นดีขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาคูได้รับการฝึกอบรมทั้งด้านทฤษฎีและมีการฝึกปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติตลอดจนในระหว่างการทดลองใช้จริงมีการสอนเทคนิควิธีต่าง การดูแลให้คำปรึกษาจากผู้วิจัยจึงทำให้นักศึกษาคูมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอันส่งผลให้ผู้เรียนปฐมวัยเกิดทักษะการสื่อสารตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับ สมรรถนะการสื่อสารของมนุษย์

2.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร พบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู โดยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เช่น สนุกกับกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ยิ้ม หัวเราะ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนๆ และถามถึงการทำกิจกรรมใน

ครั้งต่อไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องเหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในด้านเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีการสอน อีกทั้งนักศึกษาครูได้รับความรู้จากการอบรมในหลักสูตรจนเกิดความเข้าใจทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ อีกทั้งยังมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 4 เดือนทำให้นักศึกษาครูเกิดพัฒนาการการเชี่ยวชาญในทักษะการพัฒนาผู้เรียน มีความเข้าใจในจิตวิทยาของผู้เรียนซึ่งนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นที่พัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Tyler (1949), Oliva, (1992), Saylor, Alexander and Lewis (1981) ที่ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นควรมีการกำหนดจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่ตรงต่อความต้องการสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อีกทั้งหลักสูตรควรมีการประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสุเทพ อ่วมเจริญ (2555 : 22-24) ที่ได้กำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึง องค์ความรู้ (Knowledge) สังคม (Society) และผู้เรียน (Learner) ซึ่งจะต้องใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสอนงานปฏิบัติ ถือเป็นหัวใจสำคัญของสมรรถนะวิชาชีพครู โดยเฉพาะสำหรับครูปฐมวัย การเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษา เพื่อให้สามารถเตรียมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้รูปแบบการเสริมสมรรถนะในการสอนงานปฏิบัติอาจมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทธรรมชาติของสาขาวิชาและสถานศึกษา

2. ทางเลือกหนึ่งในการเตรียมความพร้อมหรือเสริมสมรรถนะการสอนงานปฏิบัติ ให้นักศึกษา คือ การจัดให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง (Self-Learning) โดยอาศัยการวิเคราะห์และการออกแบบหลักสูตรเพียงครั้งเดียว แล้วนำเข้ามาบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับสถานศึกษาทั้งยังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้

3. ในการกำหนดหรือจัดสอนหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสมรรถนะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน สถานศึกษาอาจต้องพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดหลักสูตรดังกล่าวเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการอบรมดังกล่าว

4. คุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่คาดหวัง นอกจากขึ้นอยู่กับหลักสูตร กำหนดและจัดการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลแล้ว คุณภาพของการจัดการศึกษายังขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และ

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับ การเสริมสร้างสมรรถนะที่คาดหวังอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการศึกษาอาจต้องพิจารณาแนวทาง เพิ่มเติมเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ แนวทางเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้สอนด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู หรือสมรรถนะเพื่อการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ อาจพิจารณา ประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์งาน โดยตรง แทนการศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อถ่วงดุลรายการสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพ หรืออาจพิจารณาเริ่มต้นจากการวิเคราะห์งาน แล้วจึงนำมาตรวจสอบกับผลการวิเคราะห์เอกสารเพื่อยืนยันรายการสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพ

2. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูในอนาคต อาจพิจารณาจัดทำเนื้อหา ผสมผสานแนวคิดและหลักการจากวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหรือเป็นกรอบแนวคิด หรือเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนต้องใช้ประกอบกัน เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ อาจกำหนด เป็นโครงการหรือการมอบหมายงานให้ผู้เรียนนำกรอบแนวคิดไปใช้ในการแสวงหา ถ่วงดุล รายการ แนวคิด หรือใช้แก้ปัญหาต่อไป

3. ควรพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการเสริมสมรรถนะวิชาชีพอื่นๆ เพื่อเป็นการเปิดโอกาส การพัฒนาความรู้ และทักษะในอาชีพนั้นเพิ่มขึ้นเพราะยังมีอาชีพอีกมากมายที่ต้องการการพัฒนา เพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. ควรนำหลักสูตรการฝึกอบรมเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ นักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้กับงานหรือรายวิชาอื่นๆ โดยให้ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูหรือให้สถานศึกษาได้จัดทำหรือนำไปใช้ เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ชเนศวร การพิมพ์.
- สีปพนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2546). **แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2555). **การพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร. พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษา แห่งชาติ ฉบับปรับปรุง(พ.ศ. 2552-2559) : ฉบับสรุป**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Saylor, J. G. Alexander, W. M. and Lewis, A. J. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Tilling and Fadel, (2009). **21st Century Skills : Learning for Life in Our Times**. USA : ASCD Publication.
- Tyler, R. (1949). **The Steps of Curriculum Development**. [Online]. Retrieve December 19, 2014, from <http://www.triangle.co.uk/pdf/validate.asp.htm>
- Oliva, P.F. (1992). **Developing the Curriculum**. U.S.A : Darriv Dudas Publication Services Inc.